

Jan Motal: Ohrazujeme se proti prezentování výstupů z analýzy bez řádného kontextu

Cílem analýzy, vypracované na žádost NFNZ, bylo analyzovat dodržení novinářských standardů ve dvou specifických případech, a to u kauzy kolem Andreje Babiše jr. a Pandora Papers. Kritéria, která jsme v analýze sledovali, byly určeny podle sdílených novinářských požadavků na faktičnost (zdrojování, uvádění původu informace, apod.), komplexnost (background, ucelenost, vyváženost apod.), dodržování pravidel žánru (např. oddělování názoru od faktu apod.) a dalších. Část těchto kritérií ostatně zohledňuje i NFNZ v MediaRatingu.

Analýza nehodnotí podstatu sledovaných kauz („kdo má pravdu“), ale pouze dodržování řemeslných zásad a obecně přijímaných principů žánru nejen zpravodajství, ale i publicistiky. Analýza neumožňuje plošné srovnání napříč práce médií v Česku, protože je omezena jak na specifický výsek v čase, tak na tematický okruh. Nepředkládá kompletní obraz o produkci analyzovaných médií a nelze tedy na jejím základě bez vztahu k dlouhodobému vývoji těchto médií vyslovovat obecné soudy o nich.

Využívání naší analýzy nad tento rámec, včetně zobecňování výsledků nad rámec daného materiálu (čili obecné hodnocení daných médií na základě analýzy či srovnávání médií na jejím základě nad rámec časového a tematického omezení) považujeme za dezinterpretaci. Analýza má být čtena v kontextu dlouhodobého vývoje českého mediálního prostředí.

Chceme se ohradit proti tomu, když je naše analýza používána proti jejímu smyslu či jsou její výsledky prezentovány bez řádného kontextu. Zároveň považujeme za důležité zdůraznit, že s používáním výsledků analýzy k jakýmkoliv útokům či ostrakizaci některého z analyzovaných médií nesouhlasíme.

Cílem našeho Centra pro mediální etiku a dialog je přinášet podněty, nástroje a analýzy podporující rozvoj nezávislých a zodpovědných médií a přispívat k diskuzi o novinářských standardech, podporovat média v tom, aby je naplňovala a přispívat k rozvoji novinářské etiky. Chceme hrát pozitivní a proaktivní roli, nikoliv se stavět do pozice soudce, která nám nepřísluší. Mrzí nás, že namísto plodné diskuze zatím analýza vyvolává spíše rozmíšky a útoky. To je zcela proti étosu dialogu, kterému jsme jako tým zavázáni.

Jan Motal,

*Katedra mediálních studií a žurnalistiky, Fakulta sociálních studií Masarykovy univerzity
Centrum pro mediální etiku a dialog*